

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FŐKÖZLETKÉZI ÉS 49-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:

Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.

Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:

SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:

HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:

Egész évre . 18.- kor. Negyedévre . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

A titokzatos kéz.

A politikai események mérlegét az ellenzék obstrukciója nem képes már az érdeklődés felé huzni, de annál inkább billen ez a mérleg Bécs felé, az ott történő érdekes dolgok sulya alatt.

Schönaich a köztudatban már lemondott magas katonai állásáról, a vezérkari főnökök is távoznia kell, a trónörökös katonai ircaifőnökét is hír szerint elejtették és még az a különös hír is járja, hogy a trónörökös a hadügy-miniszterium teendőit fokozatosan át akarja telepíteni az ő katonai irodájába.

Igen messze vezető dolgok ezek, amelyeknek a szálain nehéz végig menni, mert olyan kézben futnak össze, amely kéznek a munkáját közelebről szemügyre venni alig lehet. De akármilyen messziről és magasról indulnak is ki azok a hullámok, amelyek a katonai világban meglepően erős rengéseket okoznak most, végeredményükben bennünket mégis csak közletről érdekelnek ezek a dolgok. Mert régi tapasztalat igazolja, hogy valahányszor az udvari politika sákk-táblájáról egy-egy rangosabb figura leesik, a cselek és politikai ugrások attackja mindig a mi bőrünkre megy. Hogy a hasonlatnál maradjunk, úgy is mondhatnók, hogy a mi bőrünk az a sákk-tábla, amelyen a „mesterek“ politikai húzásait végzik és mi reánk jó

schasem származik abból, ha a bécsi kéz leütögeti a helyükről a politika régi sakk-figuráit.

Valószínűleg nem a mi kedvünkért történik az is, hogy Schönaich elhagyja a bizalmi állását és megszűnik a katonai ügyek legfőbb adminisztratív tisztviselője lenni.

Magyarországon, amelynek csak álló-kibicszerep jutott az osztrák politikai sakk-partinál, meglehetősen tájékozatlan mindenki, hogy voltaképpen miért történnek ezek a felfordulások és mi várható még a nagyhatalmu és titokzatos kezek sakk-húzásából. De nem is az a fontos, hogy udvari zugok, szögletek és ajtók magasabb titkaiba belelássunk, hanem az a fontos, hogy a nyilvánvaló tényekkel számoljunk és igyekezzünk lépést tartani azokkal a változásokkal, amelyek bennünket nemzeti életünknek gyökeréig érintenek.

Nem Schönaich személyének az aktív szereplés emelvényéről való távozásában látjuk érintve az ország politikai érdekeit. Oh, olyan osztrák pléh-gallér nincs, amely köré mi a bucsuzkodás fájdalmával és görcsös ragaszkodással fűznénk karjainkat. Schönaich sem volt az az ember, akinek távozásáért kétségbe kellene esnünk és azt kellene mondanunk, hogy a lelkünk egy darabját viszi magával nyugalomba.

Schönaich sem volt a magyar nem-

zet jogainak szószólója ott, ahol olyan fukar kezekkel mérik a mi követeléseinket. De nem volt Schönaich porkolábjá sem azoknak a nemzeti jogoknak, amelyekből egy-egy évtizedben tudunk csak egy kis morzsát kaparintani. Korrekt volt. Ennyi az egész. És ha az ország olyan dolgot kért, amelytől igazán a hajszála sem görbülhetett meg a megátalkodott összbírodalmi politikának, vagy ha olyan dolgot kért, amely a legkevésbé sem változtatott a féltve őrzött „nagyhatalmi hadsereg“ szellemén, akkor Schönaich nem ellenezte. Nem volt az a feketevérű udvari krampusz, akinek kötelessége örökös csattogatni a fogát Magyarországra felé és nem volt az a gyűlölködő lakáj, aki minden reggel a Miatyánk helyett egy átkot mond magyarokra. De a soha meg nem hálált osztrák hűséggel szolgáltatta Ausztria érdekeit és azt a Habsburg-politikát, amelynek kardját mindvégig bizalommal bizta reá a király.

Miért kell hát neki mennie teljes munkabíró erejében és ki az, aki miatt Schönaichnak és vele együtt a vezérkari főnököknek távoznia kell? Itt már lábujhegyen járunk, mert udvari politika süppedő szőnyegére lépünk.

Schönaichnak mennie kell, mert van valaki, aki még ma sem tudja megbocsátani, hogy a véderő-reformban némi nemzeti eredmények is vannak és hogy

A margaréta

Irta: ELSE KRAFFT.

A thuringiai erdő mellett, a mezőn szedgették gyermekkorunkban a virágokat. Ujjongva vetették magukat a magas fübe, mely telve volt margarétákkal s pompás szőnyegekhez hasonlított, amelyet szorgalmas kezek himeztek a tavasz napjaiban. Klára belényült a virágpompába.

— Kell, Albert?

S a játszótárs kinyújtotta kezét.

— Hogyne kellene. Add ide, Klára!

A két karjával, mintha meg akarta volna ölelni az egész világot, amely a napfényben ott előttük ragyogott.

Albert akkor tizenéves volt, Klára tiz.

A postaigazgató leánya volt, az egyetlen gyermek a piactéri nagy házban.

Senki sem hordott olyan rövid, finom szövetű ruhákat, olyan keskeny cipőket és pompás nagy kalapokat, amelyek vidám könnyedséggel hímblóztak a fején.

Albert régen látta, hogy Klára nem olyan, mint a többi leány, hogy a kacagása csendőbb, a hangja kedvesebb és melegebb... És mindig, ha hazatért apjához, a műlakatoshoz, első útja a postaigazgató kertje volt. A második ut azután a kis barátnő oldalán kivezetett a mezőre, a fehér margaréták közé.

Tíz évig tartott ez a zavartalan barátság a fiatalok között.

Langen Albert Charlottenburgban a mű-

egyetemét hallgatta s mind ritkábban látogatót haza: sokat kellett tanulnia; hogy a mérnöki diplomát elnyerhesse.

De azért magányos óráiban, nélkülözései között, melyek a sokgyermekes mesterember legidősebb fiának kijutottak, az otthon minden szépségét és édességét Klárában személyesítette. Gyakran látta maga előtt, amint üde fejcskéjét a fehér virágszillagok felé hajtotta és nevető szájjal kérdezte:

— Kell, Albert?...

Amíg aztán elhalványult a mosolygó kép, el kellett halványulnia örökre. A gyermekálmak véget értek egyetlen óra alatt.

Tizenhat éves volt Klára, midőn Albert a nyár iszünidő alatt rövid időre hazament az apai házból.

A napbarnított fiúból, magas, sápadt fiatal ember lett.

A keze kérge lett a praktikus munkától, a mozdulati merevek és esetlenek voltak. Csak szeme volt a régi és szive, melyet az otthon jobban megdobbantott, ezen a virágzó nyáron, mint valaha.

Most is, mint ahogyan máskor tette, ha a szüleihez hazatért, át akart rohanni a fekete kovácsudvarból a szomszédos kertbe. Az anyja azonban nem engedte.

A kis, dologban megöregedett, egyszerű asszony ijedten futott utána:

— Ne, ne menj Albert. Ne ugrálj át a kerítésen... Ezt már nem szabad többé megtenni.

A fiatal ember vidáman, nevetve válaszolt:

— Talán nagy lettem már, vagy nagyon finom? Jó, bemehetek én, ahogy illik, előlről is a postaigazgatóékhöz, — ha úgy kívánod!

Az öreg asszony azonban tovább rázta a fejét.

— Nem, nem így gondoltam, fiacskám, — Klárikával már nem. Klára már nem gyermek, hogy egy magunkfajtajut észre vegyen... igen. Már nem úgy van, mint azelőtt, mikor bejött a műhelybe, hogy felőled kérdezősködjék. Ezt már rég óta nem tette. De különben is, amióta nyáralni volt, nem lehet ráismerni erre a leányra...

Albert mulatott az anyja hosszadalmas felindult beszédén. Csendesesen lefejtette magáról a simogató karokat, és kiegyenesítette fiatal, erős alakját.

— Ne félj anyám, jobban ismerem az én kis Kláramat, mint te.

S egy ugrással áttermett az alacsony kerítésen, mely az apja telkét a postaigazgatóéktól elválasztotta.

Csak úgy rohant a jól ismert kerti uton a házig s olyan boldog volt, teli vágyakozó várakozással.

A házban csak a postaigazgatónéval találkozott, ak barátságosan nyújtotta oda a kezét.

— Csakugyan maga az Langen ur? Alig ismertem meg.

ezeket Schönaich hozzájárulásával írták bele a véderő-reform javaslataiba. És az a valaki, akinek ez nem tetszik: a trónörökös. A vezérkari főnöknek azért kell távoznia, mert van valaki, aki hőtzen-dorfi Conráddal nincs megegyedve. És ez a valaki a trónörökös.

Schönaich és hőtzen-dorfi Conrád távozásában tehát nem a távozás a komolyabb jelenség, hanem a trónörökös közlekedése a legnyitabb aktivitáshoz. Nem az első jelenség ez és éppen ezért a legnagyobb mértékben figyelemreméltó. Nem csoda, hogy ma szó volt róla, hogy ezt az ügyet sürgős interpelláció alakjában kérdés tárgyává tegyék. Ezt meg is lehetett volna tenni. Nem is azért, mintha erre feleletet várhatott volna az interpelláló, hanem pusztán azért, hogy a magyar képviselőházban kifejezésre jusson legalább is az a csodálkozás, hogy a trónörökös nagyon siet egyéni politikáját érvényesíteni, amelyre a tapasztalatok után, sajnos, nekünk semmi okunk sincs kíváncsiaknak lenni.

Védekezés a tűz ellen.

Ebben az ében rendkívül sok tűzvész pusztított országszerte. Talán a nagy nyári hőség okozta, vagy a nagy gondatlanság, de annyi bizonyos, hogy a napilapok még most is a kellelénél jobban telve vannak pusztító tüzetekről szóló hírekkel. Ma egy virágzó község esik martalékaul a tűznek, holnap egy fürdőtelep ég le, másnap pedig egy nagyobb szagásu gyár-vállalat pusztulásáról szerzünk kénytelen-kelletlen tudomást.

Ha elolvassuk ezeket a híreket, csaknem mindegyik azzal végződik, hogy oltásról, mentésről szó sem lehetett, a falu népe fejeszteten, tehetetlenül állott a veszedelemmel szemben, mert nem volt elég víz, 2., nem volt begyakorolt tűzoltóság, 3., rosszak voltak a tűzifecskendők. Ez a három ok tehát, ha azt akarjuk, hogy a tűzpusztításról szóló nyári rémkronikák eltűnjenek, okvetlenül meg kell szüntetni.

Mintegy 25—30 esztendővel ezelőtt kezdődött nálunk Magyarországon a tűzoltóság. Jó 10 esztendőig nem is volt kedveltebb passziója

a falvak és városok népének, mint önkéntes tűzoltó egyesületek szervezése s azok munkájában való részvétel. Különösen a külsőségekben értünk el hatalmas eredményeket. A szabóipar csaknem fellendült a cifrábnál-cifrább tűzoltó uniformisok készítése révén. A fényes uniformisok máig is megmaradtak, sőt élnek és virágnak a tűzoltó bálók is, amde sajnos, mind máig hiányzik különösen a falusi népek tűzoltásra való rendszeres nevelése.

Ki akarunk kerülni mindennemű félreértést. Eppen ezért magunk részéről is nyíltan valljuk, hogy a tűzoltás tekintetében sokkal jobban állunk, mint 2—3 évtizeddel ezelőtt. — Vannak városok, vannak falvak is, amelyeknek begyakorolt tűzoltósága és használható fecskendője és más egyéb tűzoltó felszerelése van. Amde viszont vannak városok és falvak, ahol a tűzoltóság nincs, vagy ha van is, csak arra Avaló, hogy tűzveszedelem pillanatában a saját fejesztettségével még nagyobbra növelje a veszedelmet.

Altalában véve az önkéntes társulásoktól nem i-s igen sokat várunk a tűzoltást illetőleg. Nem azért, mintha a magyarnak nem volna kedve a tűzoltás tudományának elsajátításához, hanem csak azért, mert fegyelméletlenek vagyunk. A bátorság, a halálmegevetés, a fürgesség, ami a tűzoltónak a legfőbb erénye, mind meg van bennünk, de nincs meg a fegyelm. ami nélkül rendszeres tűzoltás el sem képzelhető s amely fegyelmet az önkéntes testületek bajosan fognak bele envelni a magyar népbe.

A segítség itt tehát az volna, hogy alkalmas módon képezzük ki jóformán az egész falunépét a tűzoltásban. Nem azt akarom ezzel mondani, hogy küldjünk fel mindenkit a tűzoltó tanfolyamra. Ennek a költségeit a szegény, — agyon nyomorgatott községek amugy sem bírnák meg, hanem próbáljuk meg például a mostani fapuskás katonádsi helyett az elemi iskolákba bevezetni a tűzoltás elemi szabályainak oktatását. A falusi tanító vigye el a gyermekeket a községi tűzoltó szertárhoz. Magyarozza meg nekik azt, hogy milyen a szerkezete, milyen a kezelési módja a tűzoltó fecskendőknek. De főleg magyarozza meg azt, hogy miért nem szabad a tűzoltó fecskendőknek a jegyző, vagy bírouram tyukültető ketrecüül szolgálni.

Az ifjuság nevelése után következhetik az öregek nevelése. Jóformán minden vármegyének van szabályrendelete, amely szerint a háztulajdonosok tartoznak állandóan készenlétben tartani udvaraikön könnyen hozzáférhető helyen egy nagyobbfajta hordó, vagy kád vizet, létrát és horgot.

Tegyük azonban vizsgálattárgyává, hogy a

szabályrendeletek e szigorú rendelkezését hány helyen tartják be pontosan.

A járási főszolgabíró urak tarthatnának a községekben egy kis razzát, s ott, ahol a szép szó nem használ, néhány korona pénzbüntetésnek hamarosan meg lesz a hatása.

A tűzveszedelmek megelőzésének a legjobb eszköze tehát a népek nevelése. Amíg az irányban nem teszik meg kötelességeiket a nép vezetésére hivatott egyének, addig állandóan retteghetünk, különösen a nyári hőség idején a vöröskakas rémes pusztításaitól. Ha azonban mindenki tudni fogja és teljesíti a tűz kiütése előtt kötelességeit, a veszedelem nagyságát jelentékenyen csökkenthetjük s a nemzeti vagyonnak tűz által való elpusztulását jelentékeny mértékben megakadályozhatjuk.

Szünet a jövő héten.

A t. Házból.

A mai ülésen Förster Aurél beszélt. Rendkívül érdekes volt és nagy tetszést aratott Lovász Mártonnak az az indítványa, hogy Baja város obstrukció-ellenes feliratát adják ki a közoktatás bizottságnak, hadd oktassák ki Baját egy kis nemzeti irni-olvasni tudásra.

A jövő heti szünetről a kormány és a házelnökség megegyezett, hogy hétfőn és pénteken nem lesz ülés az ünnepek közbeszúrulása miatt. Így a Háznak a jövő éten csak szerdán és csütörtökön lesz ülése.

Győrffy Gyula Justh-párti képviselő holnapra interpellációt jelentett be Schönaich menesztése ügyében és a rendkívül fontos és a kormány bukását megpecsételő Schönaich-ügy a Ház asztalára került.

A mai ülésről részletes tudósításunk a következő:

Berzeviczy Albert elnök negyedtizenegy órakor megnyitja az ülést.

Hitelesítik a mult ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja a miniszterelnök átiratát, amelylyel meghívja az országgyűlést a király születése napján és Szent-István napján ünnepi istentiszteletre. Egyben felhatalmazást kér, hogy a király születése napján a Ház szerencse kívánatait tolmácsolhassa. (Helyeslés.) Bemutatja Baja város feliratát a Ház tanácskozásainak mostani rendje miatt. (Mozgás.) Javasolja, hogy a felirat tétessék a Ház asztalára.

Lovász Márton indítványozza, hogy a felirat adassék ki a kérvényi- és közoktatás-ügyi bizottságnak. (Zajos derűtség. Eljenzés és taps.)

S megindult a beszéd a szeretetreméltó asz szonnyal, úgy, hogy Klára felől nem is tudott kérdezősködni.

Végre is az igazgatóné maga mondta el, hogy leánya nincs otthon, Kinn van a mezőn, hogy az apja holnap születésnapjára virágokat szedjen.

Most már nem tudott Albert tovább nyugodtan maradni. Nagyon ügyetlen menség közben felkelt. Se balra, se jobbra nem nézett csak előre, hegy felé, ahol a rét van.

S itt megtalálta Klárát. A leány még szebb lett, a haja ragyogóbb, a járása még ringóbb, mint az előtt.

A kezében margarétákat vitt, és olyan lassan és megegyedkezve haladt a magányos uton a város felé, mintha gyönyörűséges gondolatok ba lenne merülve.

— Klára, — kiáltotta a fiu.

Ugy hangzott ez mint valami ujongás.

A leány felemelte a fejét. Megismerte és sötét pir szállott az arcába.

Mindjárt meg fogja kérdezni: Kell, Albert? — gondolta a fiu önkéntelenül; mikor a sok virágot meglátta. A kezét már ki is nyújtotta feléjük és tréfásan mondta:

— Nagyon szép töled, kicsi Klára, hogy engem mindjárt margarétákkal fogadsz.

A leány gögösen nézett reá s ujjait elvonta a kinyújtott kéztől.

— Nem az ön számára szedtem a virágokat Langen ur!

— Talán nem valamennyit — szölt a fiu

— talán csak egyet... Bergman kisasszony... ha ilyen büszke...

A leány megrázta fejét.

— Nem adok mindenkinek margarétát s különösen nem adok egy lakatosfiúnak...

Égő pirosság csapott az ifju arcához. Eszébe jutott, hogy a virágoknak mi ezen a vidéken a jelentőségük. Az ifjuság szerelmi szöszölője volt, melyet egymás kalapjára vagy ruhájára tűztek a legények és leányok, ha megértették egymást.

A fiu nem szólt semmit a kemény szavakra.

Hidgen megemelte a kalapját s félre lépett a lakatosfiu, hogy a gyermekkori játszótársának utat nyisson...

Meglepetés érte a fiatal mérnököt, mikor a berlini városrész utcáin áthaladt. Virágvasárnap volt.

Bármerre pillantott, otthonának virágait látta. Akár vászonból, akár papírból voltak is ezek a virágok, melyeket a jótékony cél érdekében árultak az utcákon fiatal hölgyek, csak — margaréták voltak, melyeket valaha úgy szeretett s amelyek annyi, de annyi fájdalmat okoztak neki.

Nagyon udvariatlan dolog volt tőle, hogy mindannyszor tagadólag rázta meg a fejét, ha egy fiatal, fehér ruhás hölgy elebe állott, virágkosarával:

— Parancsol egy margarétát, uram?

S ha a könnyű női ujjak kabátjának gomblyukábaa karták tűzni a virágot, erélyesen tette kezét a gomblyukra:

— Nagyon sajnálom, kisasszony...

A kért filléretet azonban nagyon szívesen beledobálta a gyűjtőperselyekbe, úgy, hogy a fiatal virágárusnők csodálkozva néztek rá... Nem akarta magán hordozni a fehér virágcsillagokat, melyet egykor olyan kegyetlenül tagadott meg valaki tőle, de hiába, életének legboldogabb tíz évét lehet-e elfelejteni, s eltemetni egy szép álmot, mely olyan soká intetetett felé.

Langen Albert hatalmas léptekkel menekült ebből a városrészből lakása felé. Vagy husz fehér ruhás hölgy előtt kellett elmenni, mind egyiknek visszautasítva virágját. Nagyon kellemetlen dolog volt s alig várta, hogy már szobájában legyen rajjai és terveit között. Még egy kis távolság és eléri a megment kaput.

Természetesen a kapu előtt is ott posztolt egy margarétás leány.

A gomblyuka üresen éktelenkedett még mindig, ami ma valóságos szégyen volt egy gáláns uriember részéről.

A leány feléje közeledett, lassan, különösen és bátortalanul de azért közeledett.

— Nagyon sajnálom, kisasszony, — mondta talán huszadszor.

A leány erre felkapta fejét, mely eddig a nagy, kalap árnyékába volt rejtve.

— Vedd el, Albert! — szölt egy remegő hang — hát csakugyan nem kell az én margarétám?

— Klára!

A meglepetéstől tétovan tartotta kezében kalapját és belenézett a jól ismert, fehér, leány arcba.

Elnök jelenti, hogy e kérdésben névszerinti szavazást és annak holnapra halasztását kérték. Ezt ily értelemben rendeli el. Bemutatja Budapest VII. kerületének, Brassó és Szarvas városoknak és Gyoma községnek feliratát a katonai javaslatok ellen és az általános választói jog mellett. (Zajos helyeslés.) Javasolja, hogy a kérvények egy része adassék ki a kérvényi bizottságnak, másrésze tétessék a Ház asztalára.

Gróf Eszterházy Mihály, mind a négy kérvényre megteszi a megszokott ellenindítványokat.

Elnök jelenti, hogy mind a négy esetben névszerinti szavazást és annak holnapra halasztását kérték. Ezeket tehát holnapra rendeli el. Ezután következnek a napirendre kitűzött, tegnapi elhalasztott névszerinti szavazások a különböző kérvények hovautalása tárgyában.

A négy névszerinti szavazás után háromnegyed egy órakor rátértek a véderőreform tárgyalásának folytatására, amelynek mai szónoka Förster Aurél, aki nagy érdeklődés közepette kezd beszélni.

A szegedi akasztás.

Kivégezték Szalma Istvánt.

Szeged, augusztus 11.

Szegeden ma kora reggel megtörtént az akasztás. Bali Mihály hóhér kivégezte Szalma Istvánt, aki a télen nagy kegyetlenséggel meggyilkolta Juhos Györgyöt, egy bérest. Mire tegy kétszáz főnyi katonatisztek, újságírókból és színészekből, meg polgárokból álló közönség előtt történt a borzalmas aktus, amilyent ritkán van alkalma végignézni a közönségnek.

A kivégzett Szalma István, aki a halálos ítéletet a legnagyobb nyugodtsággal fogadta, utolsó pillanatig hű maradt önmagához. Vad lelke az utolsó pillanatokban sem rezdült meg s fagyos nyugalommal haladt az akasztófa alá. Dacosan, szinte kevélyen nézett körül a közönségen, amikor a halálos ítéletet még egyszer felolvasták előtte és nyugodtan engedte, hogy a hóhér végrehajtsa rajta a borzalmas ítéletet.

A leány pedig mosolygott.

— Három órája állok ezen az utcán s téged várlak. Mindegy, hogy hol adom el a virágaimat. És... és az anyád ideadta nekem a cimedet.

A férfi még mindig nem tért magához.

— Igen... de, kisasszony... te... hogy kerül éppen ide... Nem tudom megérteni, hogy miattam...

— Dori néniél vagyok látogatóban. A nőegyesület tagja és engem meghívott, hogy a margaréta-napon virágot áruljak. S én elgondoltam... az ember sok mindent meggondol, ha öregebb lesz és komolyabb... ezek a jótékony virágai. Ezek jót tesznek, sebeket gyógyítanak, — mint a nén imondja...

Felvette kezében a virágot.

— Akarod, Albert?

A férfi némán intett. A torkát fojtogatta valami. Soha így még nem volt megilletődve, mint ebben a percben.

A gomblyukába pedig egész csomó margaréta került.

S megszólalt Klára, aki lassan visszanyerte az ő régi vidám biztonságát.

— Bátran néked ajándékozhatom, mert az egész vasárnapi pénzemet a perselybe tettem.

Mindketten nevettek és érezték, hogy minden rosszat eltemettek a jótékony virágai. S fiatal szerelmükben egymás mellett mentek, — mintha titkos hegyi ösvényen gyermekkori paradicsomukba térnének vissza.

Bali Mihály a hóhér, ügyesen végzte rettenetes munkáját. Alig pár perc alatt végzett delinkvensével és a hetedik percben jelentette már az ügyésznek:

— Tekintetes törvényszék, az ítéletet végrehajtottam!

A kivégzett ember holttestét nyolc óráig hagyták az akasztófán, azután az orvosok felboncolták. Délben pedig már kivitték a temetőbe, amelynek egyik sarkában elhantolták.

A borzalmas aktusról tudósítónk a következőkben számol be:

Hívják ide Balit!

Szalma István a tegnap délutánt nyugodtan, minden lelki emóció nélkül töltötte el a siralomházban.

Egész délután mellette volt Bezdán nére lelkész és lelkére beszélt, hogy térjen magába és imádkozzék, de a durvalelkű delikvens mindig elutasította a vallás ivigaszt. — Este háromnegyed hétkor azt az óhaját nyilvánította, hogy megakar borotválkozni.

— Hadd menjek legalább szép pófával a másvilágra! — mondotta a környezetében lévőknek.

Kivánságát teljesítették és a borbély egy negyedóra alatt elvégezte vele a dolgát. — Szalma még közben viccelődött is. Odaszólt a borbélynak:

— Aztán vigyázzon el ne vágja a nyakamat, mert akkor Bali Mihály nem tudja holnap a szép nyakkendőmet jól megkötni.

Amikor a borotválkozással elkészült, vacsorát kért.

Hozattak neki pecsenyét, ementháli sajtot és bort. Szalma jóízűen elfogyasztotta a vacsorát s éppen az ementháli sajtnál tartott, a mikor egyszerre csak felpattant a székről:

— Hívják ide Bali Mihályt, a hóhért, nagyon szeretnék vele beszélni.

Lementek Bali Mihályért, aki csakhamar megjelent a siralomházba.

— Mondja el nekem, hóhér ur, — szölt hozzá Szalma István, — milyen lesz az akasztás?

Bali Mihály kitérő feleleteket adott a delinkvensnek. Sehogy sem akart vele az akasztásról beszélgetni. — Szalma István még azt kérdezte tőle:

— Hány embert akasztott már föl? Hányadik leszek én?

— A hatodik! — felelte a hóhér.

Bali Mihály ezután távozni készült.

Szalma István a kezét nyugtotta feléje:

— Volt szerencsém! — Így köszönt a hóhérnak s azután nyugodtan ette tovább az ementháli sajtot.

Mulatni szeretnék.

Amikor megvacsorázott Szalma s jókat is ivott közbe a borból meg a savanyuvizből, — odafordult az egyik fogházörhöz:

— Mondja csak, hát csakugyan minden kivánságát teljesítik itt az embernek a siralomházban?

— Amit csak lehet — felelte a fegyőr.

— Hát akkor mondja meg az uraknak, — hogy cigányt szeretnék. Muzsikaszóval akarok elbucuzni ettől a rongy világtól. De a cigány magabna véve még nem elég. Hívják ide a szeretőmet is, vagy valami más asszonyfélé, mert a mulatság csak úgy igazi, ha asszony is van benne. Szeretném még egyszer utoljára kimulatni magamat.

A fegyőrök tolmácsolták a fogházfelügyelőnek Szalma kivánságát, de ezt a kérését természetesen nem teljesítették.

— Hát mondtam, ugy-e, — fordult a fegy-

őrhez, amikor az értésére adta, hogy ezt a kivánságát nem teljesíthetik, — hogy csak olyan irott malaszt az, hogy a siralomházban minden tehet az ember. Pedig úgy szerettem volna utoljára kimulatni magamat.

Szalmát ezután magára hagyták, csak a pap maradt mellette és imádkozott, míg az elvetemedett ember az asztalra könyökölt s ivott egyet-egyet néha-néha.

A cellában azután csönd lett. Szalma lesem feküdt egész éjszaka, ébren várta me gaz utolsó hajnalt.

Az akasztás előtt.

A Csillag-börtön környéke már reggel öt óra tájban élénkülni kezdett. Öt órakor vonult fel egy szakasz lovas- és mintegy ötven gyalogos rendőr a börtön előtt levő térre, hogy a közönség között örökjenek a rendre. A Csillag-börtönbe magába csak jeggyel lehetett bejutni, de jegy nélküli közönség is nagy számban gyűlt egybe a börtön előtt levő téren, h— lássa azokat a boldogokat, akiknek megadott a kegy, hogy jelen lehessenek Szalma István felakasztásánál.

A hivatalos emberek és a jeggyelbíró közönség hat óra után kezdett gyülekezni a Csillagbörtön előtt, ahová azonban csak egynegyed hét után eresztették be a közönséget.

A tekintélyes nagy ságu udvaron, amelynek jobb sarkában állott az akasztófa, ekkor már jelen voltak Lázár György szegedi polgármester, Szatay József főkapitányhelyettes, dr Berger és dr Zádor törvényszéki orvosok, dr Csonka Elemér törvényszéki bíró, aki a kivégzéshez kirendelt, de időközben megbetegedett Gerhauser Józsefet helyettesítette, — továbbá Hubacsek jegyzőkönyvvezető, és Zámory Jenő királyi ügyész.

A téren mintegy husz lépésnyire az akasztófatól asztal volt felállítva a hivatalos személyek részére.

A kivégzés helyét négyszögben fegyveres fegyőrök veszik körül, s ezen a gyűrűn belül, az akasztófával rézsut szemben gyülekezett a közönség, amelynek soraiban nagyon sok a katonatiszt, a rendőrtiszt; a környékből és a fővárosból összegyülekezett újságíró és a színész.

Magából a nagyközönségből csak kevesen vannak jelen.

Lázár György polgármester Szalay főkapitány-helyettesel az akasztófához megy és a pribékekkel hangosan magyaráztatják, maguknak, az akasztófa szerkezetét.

Bali Mihály is ott buzgókodik készüléke körül s éppen a csigába illeszti be a köteleket.

Eközben a börtön kápolnájának órája egykedvűen veri el a háromnegyed hetet. Minden szem az órára tapad s kínos lassúsággal telnek a percek.

Átadom önt a hóhérnak!

Hét óra előtt pár perccel a hivatalos személyiségek elfoglalják helyüket az udvaron felállított asztal körül.

Pont hetet üt a börtön órája, amikor feláll dr Hubay ügyész és kiadja a rendeletet:

— Vzesék ki az elítéltet!

Pár kínos perc és a fegyveres fegyőrök sorfala között megjelenik a delikvens. Fe-gyenc ruha van rajta és fekete cipő. Inge vakítan fehér és jobb kezében sapkáját tartja. Az állmatlanságtól sápadt az arca, de különben olyan nyugodt, mintha bálba készülne, nem az akasztófára.

A fegyházörök az asztal elé állítják Szalma Istvánt, háttal Bali Mihály rettenetes szerszámának. Zámory királyi ügyész elsősorban felol-

olvassa az esküdtszék ítéletét, indokolásával együtt. Szalma István egykedvűen hallgatja végig s egyetlen arcizma sem rándul meg, amikor a királyi ügyész — befejezván az ítélet felolvasását — a következőket jelenti:

— Most pedig átadom önt a hóhérnak. Hóhér, teljesítse kötelességét, hajtsa végre a halál ítéletét!

Az akasztófán.

Kinos csönd támadt egy pár pillanatra. — Majd a hóhérlégények megragadják Szalma Istvánt és a bitófa alá vonszolják. Bali Mihály maga hátulról vonszolhatja az elíteltet. De nem kell őt nagyon vonszolni, meg magától is és szinte büszkén néz föl az akasztófára, a mikor megpillantja azt, Zsarkó plébános halad mellette, egészen az akasztófaig. A plébános halkán imádkozik, miközben a hóhérlégények az emelvényre állítják Szalmát. — Amikor már fenn van az emelvényen, Bali Mihály hátul a létrára lép, és a hurkot Szalma István nyakába akasztja.

Ebben a pillanatban felemelkedik a plébános és a keresztet Szalma István ajkához érinti.

Szalma megcsókolta a keresztet.

A plébános most letérdelt az akasztófa mellé és imádkozik.

Most egy rémes pillanat következik. A hóhérlégények kirántják az elítelt alól a számolyt, megmhuzzák a csigákat, s Szalma ott függ az akasztófán.

Arca egy pillanat alatt lilaszínűvé változik, megdagad, az orra is hihetetlen nagyságúra puffad s a nyelve kilóg. A látvány annyira borzalmas, hogy mindenki elfordítja a fejét.

Bali közben megfogja egyik kezével Szalma fejetejét, másikkal pedig az állát. Egy hatalmas koppanás hallatszik a kinos csendben s Szalma nyakcsigolyája kifordult a helyéből. Most Bali benyomja a kilógott nyelvet, két ujjával lefogja a szempilláit s az odakészített hatalmas zsebkendővel befódi az eltorzult arcot.

Körülbelül három percig többször a zsebkendő alá nyul még Bali, majd a zsebkendő széleit Szalma kabátjába nyomkodja és leszáll az emelvényről.

Odamegy az ügyészek asztalához és jelenti:

— Tekintetes királyi törvényszék! Az ítélet végrehajtottam!

Az orvosok eközben odamennek a függő holttesthez és hallgatósóval vizsgálják a holttest mellét. Majd ők is az asztalhoz mennek s jelelik, hogy a halál bekövetkezett.

A hivatalos urak eközben aláírják a kivégzésről szóló okmányokat és eltávoznak.

Akasztság után.

Szalma István holtteste körülbelül háromnegyed óra hosszáig maradt a bitófán. Nyolc órakor levették az akasztófáról és az orvosok hozzáláttak a holttest felboncolásához. Boncolás után gyalulatlan fakoporsóba helyezték Szalma Istvánt és délben kiviszik a temetőbe, ahol elföldelik.

Apróságok Szalmáról.

Szalma István tegnap estefelé tollat kért és papirost. Amikor megkapta, hosszabb levelet írt Müller főhízigazgatónak, amelyben áradó hangon mondott neki köszönetet azért a bánásmódot, amelyben fogsága alatt részesítette.

Az Uj Hírek tudósítója is meglátogatta tegnap az elíteltet a siralomházzá átalakított 18. számú cellában. Szalma István egészen vígan beszélgetett s azután egy darab papirosra a következő sorokat írta fel a kékül:

Kelt a siralomházban, a 18. számú cellában. Eszem-iszom, úgy mulatok, mint «egy betyár», vesztőhelyre így ballagok. Ófelsége kivánsága: betyár menj a bitófára. Szalma István.

A kormány sorsa.

Vélemények a kibontakozásról

Egy vezető szerepet játszó kormánypárti politikus a közeljövő politikájáról a következőket mondta:

— Akik a közeljövőre politikai szenzációkat jósolnak: csalódnak. De ferde uton haladnak azok is, akik azt hiszik, hogy a kormány beláthatatlan időközönként fogja nézni a technikai obstrukciót. Készül valami. A munkapárt egységes irányban differenciálódik: szétválnak a farkasszemet néző csoportok és ki-ki a maga vezérének köpönyege mögé siet. Ez is mutatja, hogy a parlament ege nem tiszta. Őszin több szavakkal: kiválasztódik a Tisza-csoport és homogénebb lesz a miniszterelnök gárdája. Emellett erősödik is.

Rózsás sz'ben.

Perczel, Tallján és Dániel elhagyták Tisza zászlaját és a kormányelnökhöz szegődtek. A bhari gárda tehát apad, mert ezt a három politikust a kisebb emberek is követték. A pártunkban való ez az egészséges kiválasztódás is már jelzi a haraszt zörgését. Az írásos ankét a választói jogról, a «N. Fr. Pr.» kompromisszumos cikke a kibontakozás utját ecsetelik nagy vonásokban. A következő lépés az lesz, hogy már a napokban betöltik a belügyminiszteri tárcát.

A választás — elég érdekes; ez a döntés — Jakabffy Imre államtitkára esett.

A miniszterelnök csak azért akar szabadulni a belügyi tárca terhes munkájától, hogy annál több időt szentelhesse a munkapártnak s a munkapárt egységes vezetésének. A lazsi rózsás politikájának ideje ugyanis megszűnt és a munkapárt többsége a kibontakozást őszintén akarja.

A mai ferde helyzetből kivezető utat így remélik kormánykörökben: A miniszterelnök ez év végéig passzív rezisztenciával nézi a technikai obstrukciót és semmiféle erőszakos rendszabályhoz nem nyul. Decemberig elkészül a választójogi törvénytervezet és a kormány akkor a Ház elé terjeszti a javaslatot.

A választójog általános lesz, egyenlő lesz, de nem az irni-olvasáshoz lesz kötve, hanem a magyar nyelven való irni-olvasáshoz.

A kormány a választójogi törvénynek a Ház elé való terjesztésével és annak kilátásba helyezett gyors letárgyalásával akarja megteremteni a békét. Elsősorban a Justh-párt békejobbára számít s nem sokat fog törődni azzal, ha a többi pártokkal való megegyezés nem fog sikerülni.

De ha a kormány számításába csalódná, akkor bekövetkezik a nemzetre való apellálás, a házfelosztás és a téli választás.

Igy képzelem én el a kibontakozás utját. ha — amit a kormány őszinte szeretne — december előtt nem jöhet létre megegyezés az oppozícióval.

Biztos a bukás.

Egy másik nagyon beavatott kormánypárti képviselő nem látja ilyen rózsásnak a helyzetet. Egyáltalán a munkapárt többsége a Kuen-kormány sorsát megpecsételve látja és teljesen érettnek a bukásra. Munkatársunknak alkalma volt beszélni egy másik kormánypárti vezérpolitikusal is, aki egyszerűen rámutatott arra a körülményre, hogy a király elejtette Kuen-kormányát és éppenséggel nem törődik vele. Hiszen ha törődne a magyar kormány sorsával, nem küldené el éppen most Scönaichot, Conradot és mindazokat, akik a véderőjavaslatokat megcsinálták. Még jobban jellemzi a helyzetet, hogy a véderőreform tárgyalásakor Hazai miniszter nyaral. A kormány közeli bukása Hazai miniszter bukásán fog megkezdődni. Azoknak a híreknek, mintha a csonka miniszteriumot most akarnák kifoltozni, azért nincs komoly alapja, mert erre már nem kerül as or.

A választójogi kabinet.

Az ellenzék egyik vezérpolitikusa így változta a mai állapot orvoslását:

— Nem is olyan bonyolult a kibontakozás utja, mint ahogy azt híresztelik. Nyujtsa be a kormány a választójog törvénytervezetét: ez az első lépés. Mi azután majd megvizsgáljuk, hogy kielégít-e bennünket a reform. Ha nem, tovább folytatjuk a kiméletet nem ismerő harcot, ha igen, garanciákat követelünk a törvényjavaslat sürgős letárgyalására. Az ígéretnak a politikája már idejét multa, ígérlet helyébe a garanciát ültettük. Ha pedig ezt is megkapjuk, cserebe elállanánk azoktól a rendkívüli fegyverektől, amelyeket most a véderőjavaslatnak szegünk és helyükbe a normális ellenzéki fegyvert ültetnénk. A technikai obstrukciót a parlamenti vita váltaná fel, mely után, ha a többségnek úgy tetszik, az megszavazhatja a véderőreform javaslatát. Utána ennek a kormánynak le kell mondania, hogy helyét egy választójogi reformkabinet foglalja el. Helyet nyerne ebben a kormányban a küzdő ellenzéknek egy-két tagja, hogy a választójog reformja biztosítva legyen. Csak egy feladata volna ennek a kabinetnek: a választói reform sürgős megalkotása, utána házfelosztás és új választás. Ez a kibontakozási program nem tartozik a lehetetlenségek birodalmába.

Debrecen

Kossuth-szobra.

Kiutalt 18 ezer korona.

A debreceni Kossuth-szobor javában készül a budapesti művészek, Margó és Pongrácz műtermében. A munka már annyira előre haladt, hogy a szobor ma holnap öntés alá kerül. Tegnap délelőtt a szoborbizottság ülést tartott a városházán, amely alkalommal 18 ezer koronát utaltak ki a szobrot készítő művészeknek.

Az ülésen Kovács József polgármester elnök. Jelen voltak: Márk Endre udv. tan., K. Tóth Mihály dr kulturtanácsnok, dr Fejér Ferencz ifj. Svarcz Vilmos, Szentkirályi Tivadar, Gyürky Sándor, Csóka Samu, Szabó Kálmán tanácsnokok, dr Tóth Emil jegyző.

Az ülés megnyitása után K. Tóth Mihály dr kulturtanácsnok jelentette, a bizottságnak, hogy a szobrász művészek értesítése szerint a szobor mellékalkak-csoportozata kész, amelyet az albi zottság megtekintett. Julius 31-én jelent meg a művészek műtermében az albi zottság tagjai közül Aczél Géza főmérnök, K. Tóth Mihály dr, Bakonyi Samu dr s megtekintették a csoportozat agyagmintáit. A bizottság elragadtatással hagyta helybe a művészi munkát, bár a bucsuzó honvéd alakján némi módosítani valót talált. Így az arc nem egészen fiatalos, a láb nem arányos, a nadrág ránca nem természetes stb. Ezeket a hibákat a művészek kijavították. Utólag még megnézte a csoportot Szomovolszky Ödön szobrászművész, aki értesítette a polgármestert, hogy a szobor művészi és nyugodt lelkésmérettel ajánlja annak bronzba öntését.

A jelentéseket a bizottság tudomásul vette s elhatározta, hogy a szerződés értelmében a művészeknek járó 18 ezer koronát kiutalja.

Márk Endre ezután szóvá tette, hogy a szobor ma holnap készen lesz, de még nem tudni, hogy annak hol lesz a helye.

Kovács József polgármester megemlíti, hogy a kérdésben tudomása szerint már van valami megállapodás. A szobor a Nagytelom és kereskedelmi akadémia közötti téren lesz felállítva.

A bizottság a kérdésben még magánbeszélgetéseket folytatott s az elnök az ülést berekesztette.

A debreceni főiskola hírei.

Pótvizsgák, beiratkozások.

A debreceni főiskola akadémiáján három tanszak van, u. m.: theologiai, jogi és bölcsészeti. Az irányadó szabályok az «Iskolai Törvények»-ben foglaltak, melyek a háznagyi hivatalban kaphatók.

A debreceni református theologiai akadémiájánál a javító- és pótkollokviumok iránti kérvények szeptember 1 (egy) déli 12 óráig adandók be a kar dékánjánál. A kollokviumok szeptember másodikán tartatnak.

A theologiai alapvizsgálat iránti kérvények beadási terminusa szeptember 2 (kettő) déli 12 óra. A beadás helye: theologiai dékáni hivatal. Az alapvizsgálatok szeptember 4-én kezdődnek.

A jogi akadémiánál a javító és pótkollokviumok iránt a kérvényeket szeptember 4 (négy) déli 12 óráig kell beadni a jogi dékáni hivatalban. Magok a kollokviumok szeptember 4-én tartatnak.

Jogi alapvizsgálat iránt a kellőleg felszerelt kérvények szeptember 7 (hét) déli 12 óráig adandók be a kar dékánjánál. Az alapvizsgálatok szeptember 8-án kezdődnek.

Mindennemű jótétemények iránt való kérvények, kellőleg felszerelve, augusztus 20-ig déli 12 óráig adandók be, még pedig — a bentlakás iránti kérvények kivételével — az illető karok dékánjainál, az akadémiái Tanácshoz címezve. A bentlakás iránt való kérvények pedig az akadémiái igazgatóhoz küldendők. E kérvények elintézéséről az igazgató és a dékánok értesítik a feleket.

A tanév megnyitása 1911 szeptember 9-én déli 10 órakor lesz a Nagytemplomban.

Akik akadémiái hallgatók felvételt nyújtanak, kellő bizonyítványokkal ellátva, személyesen jelentkezzenek a háznagyi hivatalban, hol a bizonyítványok átadása utáni teendőkre nézve a további utasítást megkapják.

Akik nem azon évben jelentkeznek felvételre és beiratkozásra, amelyben érettségi vizsgálatot tettek, késedelmük megokolása mellett hiteles ségi vizsgálatuk letétele óta lefolyt időt hol és okmányukkal tartoznak igazolni, hogy az érettséggel foglalkozva töltötték. Más intézetből át lépők távozási bizonyítvány nélkül nem vehetők fel.

Az első fél év kezdődik szeptember 1-én, s tart január 15-ig, az előadások pedig a karácsonyi szünidő kezdetéig tartatnak. A felvétel, beiktatás szeptember nyolc első napján történik, e határidőn túl, további nyolc nap alatt, csupán figyelembe vehető okok miatt engedélyezheti az akadémiái igazgató a felvételt. Azok, akik katonai szolgálatukat október elsején fejezik be, október 1—8 napjain is felvétetnek.

A második fél év kezdődik január 20-án és tart június végéig. A beiratkozások ideje január 28-ig, az aláírások ideje január 31-ig terjed. A második félévi előadások kezdődnek február 1-én s tartanak június 1-ig. Utólagos felvételnek csak február 8-ig van helye az akadémiái tanács vagy ennek utólagos jóváhagyása mellett, az akadémiái igazgatótól nyert engedély alapján.

A félévi tandíj a hittanhallgatóknak és a református bölcsészethallgatóknak 15 korona, más protestáns hallgatóknak 30 korona, nem protestáns akadémiái hallgatóknak 50 kor., amely mindenkor a félév elején, az előadásokra való jelentkezés előtt fizetendő. Ezenkívül ugyancsak félévenként 6 korona nyugdíjintézetű járulékot, továbbá a betegsegélyzőpénztárba 4, a kollégiumi nagy kánnytár részére 2 koronát, tisztogatósi díj címén pedig egész évre az első félév elején szintén 2 koronát fizet minden akadémiái hallgató. A beiratási díj, mely csak az akadémiájában való első felvétel alkalmával fizetendő: 6 korona (beleértve a törvények és az index árát is.)

A szegénysorsu és jó előmenetelű hallgatók (valaminta hivatali irnokok), a tandíjüget szabályozó egyházkerületi intézkedés korlátai között, okmányokkal felszerelt kérvényezés mellett, tandíjkezdvevényben is részesülnek.

Tájékoztatás végett közöljük, hogy a főiskolánk bölcsészeti szakán 1908 szeptembertől kezdve a) a classica philologiai (latin és görög nyelv s irodalom) b) a magyar és a latin; c) német—latin; d) magyar és német; e) latin történelem szakcsoportból tartatnak a tanárképzés követelményeinek megfelelő előadások. A vallás-és közoktatásügyi miniszter rendelete alapján hallgatóinknak itt töltött tanulmányi éve teljes egészében beszámíthatnak, illetőleg a középiskolai tanári vizsgálatokra ugyanolyan föltételek mellett bocsáthatnak, mint a magyar egyetemek hallgatói.

Az 1911—12. tanévben az akadémia igazgatója dr Ferenczy Gyula bölcsészeti akadémiai tanár; a theologiai kar dékánja dr Lencz Géza theologiai akadémiai tanár; a jogi karé dr Haendel Vilmos jogakadémiai tanár; a bölcsészeti karé pedig dr Darkó Jenő bölcsészeti akadémiai tanár.

UJDONSÁGOK

A 'Debreczen' szerkesztősége és kiadóhivatala Darabos-u. 7. sz. a. Telefon 412.

— **Balthazar Dezső dr utóda.** A tiszántuli ref. egyházkerület püspöke tudvalevőleg az alsószabolcsi egyházmegyének volt esperese. Balthazar Dezső dr utódjául egyhangulag Kiss Ferencz püspökladányi lelkészt választották meg. Az alsószabolcsi egyházmegye által kiküldött szavazatszedő küldöttség Rásó Gyula kir. tanácsos, nyug. alispán elnöklete alatt tegnap bontotta fel a szavazatokat. Beadatott összesen 62 szavazat, valamennyi Kiss Ferencz ref. lelkészre. Így ő lett a bősörményi esperes. Kiss Ferencz igen érdemes, kiválóan képzett ember, valóban méltó Balthazar Dezső helyére. Kiss Ferencz nemcsak az egyházi életben, hanem a vármegye közéletében és társadalmában is nagy munkásságot fejtett ki.

— **K'nevezések a debreczeni posta-táviródn.** A kereskedelmi miniszter Bomerbach Lajos debreczeni postatisztet főtisztté, Gencsi Jenő és Sipos Adorján gyakornokokat posta- és táviró tisztteké, Kovács Lajos napidijast gyakornokká nevezte ki.

— **Átirat Debreczenhez.** A feliratozást kedvelő törvényhatóságok egyre-másra küldik megkeréseiket Debreczenhez. Versecz után Zemplénvármegye küldött átiratot, de nem az obstrukció ügyében, hanem hogy a város pártolja a képviselőházhoz küldött, a pótdok beszédésére vonatkozó törvény megváltoztatására vonatkozó felterjesztést.

— **Az ügyvéd kamarából.** Dr Dajka Ambrus hajdusoboszlói, dr Harsányi Miklós debreczeni, dr Szőnyi Gyula törökszentmiklósi ügyvédek a debreczeni ügyvédi kamara névlajstromába felvette.

— **Harcserű lövészet.** A 39-ik gyalogezred debreczeni zászlóalja e hó 25-én harcserű lögyakorlatokat folytat a sósuti tanya mellett. A gyakorlat reggeli 7 órától 9 óráig tart. A közönség a saját érdekében cselekszik, ha ez időben a veszedelmes helyet elkerüli.

— **Véres verekedés** volt tegnap a Csapó-utcán. Kovács Mihály iparostanonc bevete a jét Hegedüs Endrének. A rendőrség közbelépésére az utcai botrány véget ért.

— **Szökés a lelencházból.** A lelencház gondnoka jelentette tegnap a rendőrségnek, hogy Ferrika Ferencz és Varga András lelencházi ápoltak a lelencházból megszöktek. A rendőrség nyomozza a szökevényeket.

— **Nyargaló debreczeniek.** A tátrafüredi legújabb vendégnévsor szerint Debreczenből a Tátrában üdül Komlóssy Dezső nyug. törv. bíró, és családja, Szalay Pál gazdász.

— **Szerencsétlenség a költözésnél.** Tegnap délelőtt a pércsi-ut mentén súlyos kimenetelű szerencsétlenség történt. Egy Rásó Pál nevű fiatalember az édesanyját költöztette a szekeren. A mint a vaggongyár mellett elhaladtak, a jól megrakott szekér tetejéről úgy Rásó mint az édesanyja lezuhantak. A fiu oly szerencsétlenül esett a lovak közé, hogy a lába beleakadt a kötőfékbe s a lovak hosszú darabon húzták magukkal. Rásónén pedig a szekér ment keresztül. A szerencsétlen embereket tehetetlenül, véresen találták meg az ut mentén. Az előhívott mentők a súlyosan sérült Rásóékat a kórházba szállították.

— **Debreczen legelőkelőbb és legkellemesebb szórakozó helye** a Széchenyi-Mulató, (a vasúttal szemben). A vásári alkalomból Debreczenbe érkező jóemberek találkozó helye. Elsőrendű művészek és művésznők fellépte. Külön konyha. Figyelmes kiszolgálás. Tulajdonos: — Hajnal Gyula.

— **Gólya az utcán.** Zsiga Kálmánné debreczeni asszony a piacról ment hazafelé ma délelőtt. Utközben a Csapó-utcán a családi örömlöknek eléje néző asszonyt szülési fájdalmak lepték meg. Az esetről értesítették a mentőket, a kik Zsigánét beszállították a bábaképző intézetbe.

— **Meghaltak.** A tegnapi nap folyamán elhunytak: Avodovits Mátyás izr. 82 éves, Kovács László g. kath. 48 éves, Borsó András ref. 2 éves, Pázmány György r. kath. 16 napos. Szántori Elek ref. 25 éves, Liptai Istvánné gör. kath. 27 éves, Fekete Teréz ref. 42 éves, Kállos György ref. 12 napos, Tatár Károly ref. 25 éves.

Nagy lopás az aradi gyermekkórházban.

Tolvaj ápolónők.

A néhány évvel ezelőtt Andrányi Károly báró áldozatkészségéből létesült gyermekkórháznak nagy szenzációja van. Két ápolónő hónapokon keresztül megdezsmálta a reája bizott élelmi szereket, fehérneműt loptak el, sőt temérdek orvosi műszert vittek el. Mikor ebből sem tudtak maguknak megfelelő hasznot teremteni, egymásután lopkodták el az orvosságokat. Az egyik tettesnek valóságos kis gyógytára volt, melyből még a legerősebb mérgek sem hiányoztak.

A rendőri nyomozás még nem derítette ki, hogy mi indította a két ápolónőt a tett elkövetésére, annyi azonban bizonyos, hogy az ápolónők bűnös visszaéléseket követtek el. Hogy a tettesek hónapokon át miként lopkodtak és hogyan jött mindezekre rá Probszt Béla, a kórház gondnoka, azt a következőkben mondjuk el:

Első nyamok.

A gyermekkórházat a legmodernebbül rendezték be. A bejáró betegeket külön rendeloszobákban fogadják és látják el receptekkel. Különösen a szegényeob néposztályból számos megbetegedett gyermeket visznek a kórházba. Ott az orvosok utasítására az alkalmazott ápolónők gondozzák a kicsinyeket és így valósággal a szerető, gondoskodó anyát helyettesítik. Az ápolónők nemcsak étellel, itallal látják el a gyermekkeket, hanem az orvosok utasítása értelmében az előírt gyógyszereket is beadják.

Probszt Béla kórházi gondnok hónapok ezelőtt észrevette, hogy nemcsak az élelmiszerek fogynak gyorsan el — holott a rendes adagolást előre kiszámítják — hanem a raktárból kiadott fehérneműek is szőrin-szállán eltűnedeznek. A csecsemők táplására szolgáló tej-

Polgári fiu- és leányiskola. Gölnicbányán.

Szepesmegyében, Gölnicbányán, a gyönyörű fekvésű ősrégi bányavárosban a jövő iskolai tanévétől községi fiu- és leány-polgáriiskola nyílik meg, az első és második osztállyal.

Felhívjuk iskolánkra a közönség és a tanügyi körök figyelmét s kérjük nyomós paedagogiai és egészségügyi szempontok alapján a szülőket, adják fiaikat, leányaikat ide mihozzánk bizalommal. Utalunk a közismert kiváló szepesmegyei iskolákra arra a föltétlenül jótékony hatásra, melyet a kitünő hegyi éghajlat, másrészt az idegenben eltöltött egynehány esztendő a gyerek szervezetére és egész gondolatvilágára gyakorol, utalunk végül arra, hogy a német nyelv alapos elsajátítására az iskolán kívül is inkább mint bárhol az országban, Gölnicbányán a legteljesebb alkalom van. A polgári iskola elvégzése után a helybeli fémipari szakiskolában folytathatja tanulmányait a fiu növendék.

A gyermekek jó családokhoz való olcsó elhelyezéséről gondoskodunk. Cseréket is szívesen közvetítünk. Előjegyzéseket el fogad aug. 15-ig **Mück Sándor tanár, Gölnicbánya**, ugyan-csak ő áll az iskolára vonatkozó minden ügyben szívesen rendelkezésre.

Cséplési idényre ajánlok:

kiváló minőségű

angol gépszijat, gépo'ajat,
tovote-kenőcsöt, Havre és
üveg olajozókat, tömitéseket,
dobsint gépkenőcsöt,
gummi és kendertömlőket

Sesztin a Lajos

vaskereskedése

Debreczen, Piac-utca 23.

Saját szabadalmazott gőzgéppel

poloskairtást felelőséggel

ugyszinte lakások pormentesítését

is, villany porszívó géppel elvállalom.

KISS GYULA, Csapó-utca 44. sz.

Parkett-kefelést villany parkett-géppel szolid árban vállalom. Telefon 878. sz

Vállalkozók és iparosok,

kik órabéres alkalmazottakkal dolgoztatnak, okvetlen szerezék be a most megjelent

Órabér kiszámítási táblázatot.

Kap ató: **Tóth István**
s. mérnöknel (Veres u. 19. sz.)
déli és esti órákban.

Debreczen legrégebb

Fényképészeti szaküzletében Piac-utca 12.

Fényképészeti cikkek

gyári árban

beszerezhetők.

Levélpapírok,

Üzletikönyvek,

Képeslevelezőlapok

leszállított árban kaphatók

HOROVITZ ZSIGMOND

papírüzletében

Debreczen, Piac-utca 12. sz.

(volt Stenczinger-ház.)

Izléses

nyomtatványok

bankok, hivatalok, iparosok, kereskedők, munkások részére

jutányos árban készülnek.

Papírüzleti telefon 330. Könyvnyomdai telefon 412.

Apró hirdetések.

28 krajczárért fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

Eladó: egy matt fa hálósoba, egy matt fa ebédlő, szalontükör virágtartóval. Darabos-utca 9.

Tanuló és tanuló leány fizetéssel felvétetik Antalffy Ferencz könyvkötészetében Piacz-utca 31.

Utcai emeleti lakás minden modern kényelemmel augusztus elsejére kiadó. Irodának és hivatalnak is igen alkalmas. Értekezhetni Csapó-utca 10. sz. alatt, az udvarban, földszinti lakás.

Megánsan butorozott különbejáratu utcai szoba villanyvilágítással Darabos-utca 7. sz. alatt kiadó.

Butorokat, konyhaberendezéseket raktáron tart Bálint József asztalos (Csapó) Berek-utca 8.

Egy tanuló felvétetik Félegyházi János fűszerkereskedésében. Piac- és Miklós-utca sarok.

Egy rollós ajtó betéttel és kétszárnyú üvegajtóval eladó. Bővebbet Darabos-utca 7. sz.

Egy vasúst, ipari célra nagyon alkalmas, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

EGERBEN emelets uriház eladó. Bővebbet Balogh őrnagynál, honvéd-kórházban Budapest. Űgynökök díjaztatnak.

FEJESKAPOSZTA, kelkáposzta, fejes saláta, karalábé, cukorborsó, új burgonya, zöld bab, ugorkát nagyban és kicsinyben szállít Sperlinger Csongrádról.

Kifutó fiu lapunk szerkesztőségébe felvétetik.

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papiros, kiló és mázsánként olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papírüzletében Piacz-utca 12.

TÉLI SZALAMIT guári áron szállít Gáspár Testi vérek hentesáru üzlete Székelyudvarhelyt.

Debreceni elsőrendű órüsszemű spangolmegy 5, válogatott szlvcseresznye 3 korona, postabosaranként utánvétellel szállítja Gyümölcskiviteli Társaság, Kecskeméten, Kajszinbarackra előjegyzést elfogadunk.

BOR! Borivók, vendéglősök tudomására hozom, hogy tőlem természetes, tiszta dalmáciai fajborokat jutányos áron beszerezhetnek. Ő-fehér, zöldes, hektója 60 korona, vörös zamatos 58 korona, fekete bikavér 65 korona. Rendelhető 50 literes hordó is. Meggyőződéssel önköltségi árban bérmentve 5 kilogrammos postamintát 4 koronáért küldök. — **Cím:** Pank Ödön bornagykereskedő, Fiuméba.

Mindenki közelebb a Martini-hez!
Híresítjük mindenki a Martini-hez, amely 4-5 nap alatt a leggyorsabb, legmagasabb fokozatra emeli, mindent a szőlőből és borból készült szőlőből, melynek bizalmas elárva. Ezen években a legkisebb szőlőszemlért is kapható a felfűtött és készített MARTINI TAMAS gyógyszerésznél Újpest, Kossuth- és Deák-utca sarkán. Egy doboz ára csak 1 korona.
Valódi csak az a termék, mely a felfűtött szőlőből és peccatja alatt 100% szőlőből.

Dr. BOROVSKY-féle **BOROLIN** **Földművelésügyi házszer**
gümőkóros, izom- és idegfájdalmak, köszvény, csúsz-, ischias-, derék-, láb-, szagatások, hátsérülések és égési sebek meggyógyítására. Kiváló fertőtlenítő szer, maga az olajréteg egyben óvó is. Kapható mindenütt.
1.20, 2.- és 2.50 koronás üvegekben. Előrejeltek:
Dr. Borovszky R. orvos és Borovszky K.
Budapest, II. kerület, Kő-utca 76. szám.

AKI MÉG NEM KAPTA MEG AZ
50 **ik** Idényértékesítőket, kérje annak bérmentes beküldését.
KUNZ ÁRUHÁZ
Budapest, V. Bécsi-utca 6

Első segítséggel teljes gyógyulást ér a **Tordy-féle 3 Király tea** által. Étvágytalanság, székelkedés, emésztési zavarok, rosszullét, szívalgyomor- és ebből eredő bajokban gyorsan hat. Epe, máj, vesebaj ellen, hosszabb használat után segít. Haragos bántalmakat eloszlat, gyógytárban csomagja 50 M. (10-15 használatra), Tordy-név nélküli, rossz hamisítvány. Készíti: Tordy Gy. ökl. = gyógyszerész, Budapest, ŰMél-ut 89. szám alatt. =

Royal amerikai írógép
olcsó és jól
Kétféle **Arjegyék**et Kovács A. és Tsa
ezégtől
Budapest, V. kerület, Nádor-utca 26. szám.

Jól jár, ha
tudomásul veszi, hogy újabb utánzókat
a valódi

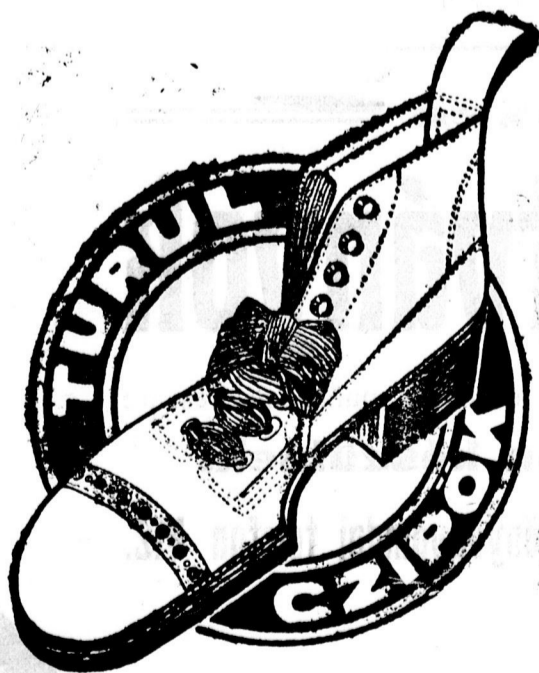
Palma-kaucsuk-
cipősarok

mindenütt ismeretes, jellegzetes dobozait. Az utánzó dobozokban természetesen csak káros, egészséges gumisarkok vannak, jól teszi tehát, ha károsodását megelőzendő, a valódi Palma-kaucsuk-cipősarok minden dobozán látható **védjegyre ügyel!**

LAPP HENRIK **MÉLYFŰRÁSOK** magyar részvénytársasága **BUDAPESTEN**
Iroda: Gyár: v. Bálhory-utca 3. / X. Kőbányai út 44.
Telefon: 114-16 (interurban) Telefon: 157-72
ELVÁLLAL MINDENMÉLY FŰRÁSOKAT a legnagyobb mélységig minden célra

Gyárt és javít **MÉLYFŰRÁSI GÉPEKET, SZERSZÁMOKAT ÉS ESZKÖZÖKET.**
Legjobb referenciák!

Legpon-
tosabb **órák**
legolcsóbban
GASPARIK ADÁM
órák és ékszerésznél
Hunyadi-utca 12. szám és fióküzlet
Szent-Anna-utca 2.

„Turul-Cipő”

elegáns
tartós
jutányos

Telefon 691. Telefon 691.

Turul Cipőgyár r.-t.
Temesvár.

Főraktár: **DEBRECZEN. Piac-utca 48. sz.** Szent-Anna-
utca sarok.

1200 munkás és alkalmazott.

Arjegyék ingyen és bérmentve.

130 fiók a bel- és külföldön.